

۲۰۱۳/۰۷/۱۲

دوکتور محمد اکبر یوسفی

حزب سوسیال دیموکرات آلمان یکصد و پنجاه ساله شد! (قسمت اول)

مصادف به روز ۲۳ «می» ۲۰۱۳م، رهبری حزب سوسیال دیموکرات آلمان («اس. پی. دی.») طی مراسم خاصی به اشتراک ۱۶۰۰ مهمان، ۱۵۰ – مین سالروز تأسیس آن حزب را در شهر «لایپزیک» (تالار «گیوند

هاوس» (Gewandhaus)) تجلیل نمود. درین مراسم تمام رهبری دولت آلمان، رئیس جمهور فرانسه، «فرانسوا هولاند» (François Hollande) و هم چنان ۹ رئیس حکومت ایالات اتحادی آلمان نیز اشتراک ورزیده بودند. علاوه از آن، طوریکه «هنلوره کرفت» (Hannelore Kraft)، رئیس حکومت بر حال ایالت «نارد راین ویستفالن» آلمان اتحادی و معاون «صدر» حزب «سوسیال دیموکرات آلمان»، در بیانیه افتتاحیه و خیر مقدم، به مهمانان یاد آور شده است، درین مراسم، از تعداد ۳۰۰ مهمان از ۸۰ کشور جهان نیز استقبال بعمل آمده است.

این حزب از همان آغاز، دارای پیوند های وسیع و عنعنوی بین المللی بوده و در طول عمر آن همچو پیوند ها را حفظ داشته است. طرز تفکر «سوسیال دیموکراسی» با «نظرات چپی» از آغاز تا امروز، هم وجوه مشترک داشته است، زیرا در آغاز در درون اجتماع «کارگران صنعتی» آلمان تشکیل یافته است، فعالین مهم «سندیکا های کارگری» و «دفاع از حقوق کارگران و پرولتاریا»، اعضای این حلقات و محافل شمرده می شده اند، تا امروز با محتوای اندیشه های سیاسی روز، در همکاری با «سندیکا ها» قرار دارند. «اس. پی. دی.» با صراحت درمقابل با «اندیشه های افراطی چپ» قدم گذاشته و درین راه، بخصوص بعد از ختم جنگ دوم جهانی، مؤفقاانه مبارزه نموده است. بسیی اعضای آن «جنبش» در طول تاریخ این حزب را هم ترک نموده اند، بالمقابل از همه قشرهای اجتماعی با نظرات مستقل، بشمول «کمونیست ها»، بطور انفرادی و هم «گروپی»، به این حزب روی آورده اند. سالهای موجودیت دو دولت در سرزمین «جرمن ها»، همچنان اثراتی در محافل و گروپ های اجتماعی متمایل به اندیشه های «چپ» اجتماعی از خود بجای مانده است.

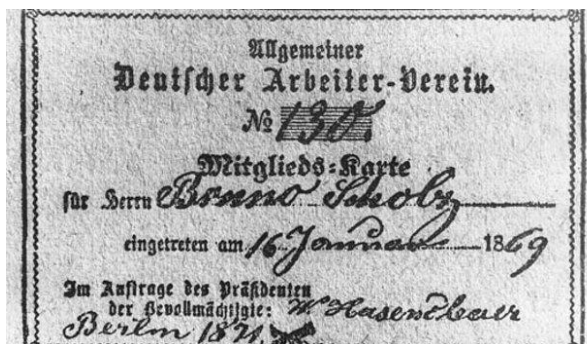

در گزارشات می خوانیم: ۱۵۰ سال قبل در همین شهر «لایپزیک» آلمان، یعنی در سال ۱۸۶۳م تحت رهبری، «فردیناند لزال» (Ferdinand Lassalle)، «اتحادیه عمومی کارگران آلمان» (Allgemeinen Deutschen Arbeiterverein (ADAV))، بعنوان سازمان مقدماتی حزب سوسیال دیموکرات (SPD)، که حال این حزب خود را «میراث» خور آن می داند، تأسیس گردیده است. در بیانات افتتاحیه، مؤرخین، نویسندگان، هنرپیشگان و رهبران سیاسی از اثرات مستقیم شعار های «انقلاب فرانسه»، بر جنبش کارگری آلمان سخن گفته اند، مفاهیم: «آزادی، مساوات و برادری» را بزبان آورده اند.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
 یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولی

وقتی به این سطور که بیان کننده شرایط اجتماعی، اقتصادی و بخصوص توسعه «شهرها» و ریشکن شدن «نظام

فیودالی» در اروپا و رشد پروسه گذار «سیستم های سلطنتی قلمروی» به «جمهوری» و در نهایت قسماً به سلطنت ها و پادشاهی های «مشروطه»، شناخته می شود، بفر آن افتادم، تا دیده شود که کشور ما، در آن زمان در چه شرایط انکشاف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی قرار داشته است. البته هدف این مطلب، تفصیل موضوع نمی باشد، فقط ذکر آن «لحظات» ممکن تصویر کوچک مقایسه، بدست دهد، که عاری از دلچسپی نخواهد بود.

(به ارتباط کارت فوق: ۲۳ «می» ۱۸۶۳م، تأسیس سوسیال دیموکراسی)

(همین سال ۱۸۶۳م، با سال وفات امیر دوست محمدخان و بر تاج و تخت نشستن امیر شیر علی خان، پسر امیر در کشور ما، افغانستان مطابقت دارد، که در عین زمان درست ۱۱۶ سال از تأسیس دولت پادشاهی تحت قیادت احمدشاه «ابدالی»، «درانی» و یا احمد شاه بابا، می گذشت. دولت پادشاهی در قلمرو امروزی وطن ما، در سال ۱۷۴۷م، پایگذاری گردید. تشکیل دولت خودی در هر جامعه، بخصوص جوامع دارای بقایا و ساختار قبیله‌ای و قومی، قدمی است به پیش. در عین حال در تحت تأثیر «مناسبات» استعماری ای که در سراسر جهان، از جانب کشورهای «صنعتی شده» اروپائی» تحمیل گردیده بود، قریب بیست سال از «جنگ اول افغان - انگلیس» نیز می گذشت. در آن مرحله رقابت های شدید بین کشورهای تازه «صنعتی شده اروپا» بر سر تسخیر منابع جریان داشته، چنین «رقابت ها» منجمله بین «جرمنی» و «انگلستان» بطور نمونه، تذکار می یابد.)

در شرایط و احوالیکه این «اتحادیه» کارگری تشکیل می گردد، از «کارگران» بعنوان «پرولتاریای» محروم از حقوق و قدرت نام برده می شده است. در اسناد تاریخی، از ۱۶ ساعت کار روزانه در آن زمان، تذکر بعمل آمده است. قریب شش سال بعد، در سال ۱۸۶۹م، در «لابیزیک»، «حزب سوسیال دیموکراتیک کارگر» تأسیس می گردد، در آغاز اخبار یا نشریه ای را بنام «دولت مردم» ("Der Volksstaat")، که از آن بعنوان «ارگان مرکزی نشراتی حزب» یاد می شد، منتشر ساخته اند.

پس از اتحاد عموم (ADAV) و (SDAP)، اخبار «فور ویرتس» را، بعنوان «ارگان مرکزی» تعیین نمودند. این نشریه یا اخبار "Vorwärts" ، یعنی «به پیش»، نقش مهمی را در «پخش» افکار «سوسیال دیموکراسی» (که در آن از سال ۱۸۴۴م ببعده مقالات «کارل مارکس» و «فریدریش انگلز» نیز نشر می شده است)، ایفاء نموده است، که تا بحال نشر آن بطور «ماهنامه» به چاپ می رسد.

رژیم سلطنتی یا «قیصر» - آلمان (نوع قدرت امپراتوری) که در آن زمان، بحیث یک «قدرت متوسط» بین المللی، بخصوص در اروپا، در قطار کشورهای صاحب «صنعت» شمرده می شد، در آن کشور «نهضت ها» و «جنبشهای» سیاسی، به تشکیل «احزاب» ، سازمانها و اتحادیه های «مردمی» با قوت فعالیت داشته اند.

(عکس بالاتر، سمت چپ از «فریدیناند لزال» با «گرافیک» ای که بر آن «آزادی، مساوات، برادری» در قسمت فوقانی و در قسمت پایینی: «وحدت قوت می بخشد»، تحریر یافته است. در صفحه قبلی «کارت عضویت» «اتحادیه عمومی کارگران آلمان» در سال ۱۸۶۹م. برین کارت عضویت، تعداد ۱۳۰ عضو را در جنوری ۱۸۶۹م نشان می دهد. (سالگرد - «اس. پی. دی.» : تصویر گروپی (ADAV) دیده می شود که شش سال پس از تأسیس «اتحادیه عمومی» متذکره، در سال ۱۸۶۹م، از تاریخ ۷ تا ۹ اگست همانسال، که «جلوگیری» از تأسیس احزاب مستقل با تمرکز فکری، سمتگیری «سوسیالیستی»، دیگر

د پایو شمیره: له ۲ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولئ

«متوقف» نمودن آن، ممکن نبوده است، چنین یک حزب، به رهبری «آگست بیبل» (August Bebel) و «ویلهلم لیکنخت» (Wilhelm Liebknecht)، بنام «حزب سوسیال دیموکرات کارگر»، در شهر «آیزنخ» (Eisenach)، بحیث «رقیب»، سازمان قبلی، یعنی «اتحادیه عمومی کارگران آلمان»، تحت رهبری «لزال» تأسیس گردیده است. اشتراک کنندگان «آیزنخ»، در «پروگرام» خود خواهان «لغو حاکمیت طبقاتی»، و ایجاد «دولت» آزاد «مردمی» شدند.

درین منبع می خوانیم، که برای اکثریت اعضای این حزب آثار تحریری «مارکس» و «انگلس» معرفی نبوده است. آنچه آنها را تحریک می نموده است، «نیازمندی» های روزمره بوده است. بر ظلم، ستم و بی عدالتی می خواستند، از طریق تشریک مساعی و همبستگی، «غلبه» حاصل نمایند.

در یک گزارش یکی از «رپورترها»، منتشر شده در «انترنت»، از داخل مرکز «حزب سوسیال دیموکرات آلمان» در برلین، که بنام «خانه ویلی براندت» (Willy-Brandt-Haus) یاد می گردد، «ژورنالیست» از روی دیوار ای که تاریخ حزب را بر آن تشریح نموده اند، نقل می کند. در آن آغاز «تاریخ سوسیال دیموکراسی» را، با «فردیناند لزال» (Ferdinand Lassalle) و تأسیس «اتحادیه عمومی کارگران آلمان» را در سال ۱۸۶۳م، می دانند. این نوع برداشت را گزارشگر نه همیشه و نه هم در همه جا، چنین می داند. این منبع ریشه های «سوسیال دیموکراسی» گوناگون را یاد می کند، یعنی متنوع، غنی و عمیق می شمارد. یک تاریخ واحد تأسیس، بخرنچ بنظر می رسد. برین اساس «اسناد برنامه بی سوسیال دیموکراسی آلمان» - در هر چاپ غیر قابل تغییر- بوسیله «مانیفیست کمونیست»، توسط «کارل مارکس» و «فریدریش انگلس»، می شناسد، که در آستانه انقلاب ۱۸۴۸م، تألیف و منتشر گردیده است.

در تحت عنوان «مطبوعات شبکه را ایجاد» می نماید، بسلسله گزارشات مربوط تاریخچه «حزب سوسیال دیموکرات» می خوانیم: «در سال ۱۸۶۰م، اعضای «اتحادیه کارگری هامبورگ» اخباری را تحت عنوان «اپیکاکوانها» ("Ipecacuanha")، ایجاد نمودند. مانند یک نبات «طبی»، بنام «ریشه شکن» (Brechtwurz)، می خواستند، با تحریک و تهییج کله، یعنی تفکر و جسم را آزاد سازند. بعد از سال ۱۸۶۵م، بزودی «عنوان تحتانی» یا پائینی، «ارگان حزب سوسیال دیموکرات» - «ورق عمومی کارگر» یا «نشریه عمومی کارگر» را بر آن علاوه داشته اند. در عین سال، در برلین بحیث اخبار رسمی «اتحادیه عمومی کارگران آلمان»، اما در «مالکیت شخصی» - بنام «سوسیال دیموکرات» رویکار گردید.

این اخبار اهداف ذیل را در پیش داشته است:

۱. همبستگی منافع و مسائل مردم از طریق مجموع جهان متمدن.
۲. تمام قدرت در آلمان بحیث دولت آزاد مردم.
۳. لغو حاکمیت سرمایه.

در اسناد تاریخی، در سال ۱۸۷۳م از «بحران اقتصادی» نام برده می شود. درین «مرحله»، طوریکه گزارش می یابد، پیروان «لزال» و «آیزنخیها» تصمیم گرفتند، تا پس از بحث های شدید و عمیق، نیروی متحد سیاسی «جنبش کارگری» را بهبود ببخشند. از طریق «کنگره وحدت حزبی» در «گوتا» (از تاریخ ۲۳ تا ۲۷ ماه «می» ۱۸۷۵م، «تأسیس حزب جدید سوسیالیستی کارگر آلمان» (Sozialistische Arbeiterpartei Deutschlands)، تحقق یافت.

متعاقباً در «کنگره» «گوتا» (Gotha) در سال ۱۸۷۵م، هر دو سازمان، متحداً «حزب سوسیالیستی کارگر» (SAP) را تأسیس نمودند. بنابراین طوریکه در اثر تاریخی گفته شده است، آلمان با تفاوت از کشورهای اروپایی دیگر، دارنده یک «حزب متحد سوسیالیستی» بوده است. بر حسب «پروگرام»، «حزب سوسیالیستی کارگر»، اساساً در موقف «اپوزیسیون» با «سیستم سیاسی امپراتوری پادشاهی» قرار داشته است.

د پانوی شمیره: له ۳ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولي

تحت نام «به پیش» «فورویرتس» ("Vorwärts")، درست بتاريخ اول اکتوبر ۱۸۷۶م، بمثابه «ارگان نشراتی سوسیال دیموکراسی آلمان»، به نشرات آغاز می نماید. در سرمقاله «شماره صفر» آن، چنین استدلال دیده می شده است:»

«فورویرتس»: چنین کلمه فرمان از جانب سران جنگی بکار می رود، که عساکر را به محاربه کشنده مردان سوق می دهند - ... اجساد روی اجساد بار می گردد - این هدف «به پیش» یا «فور ویرتس» ما نیست. ما همچنان در وسط مبارزه و محاربه قرار داریم. اما مبارزه ما بر منافع خاص اشخاص انفرادی و یا طبقات جدا گانه نبوده، بلکه برای آزادی و نجات بشریت اختصاص یافته است...»

قریب سه و نیم سال بعد از آن، درست بتاريخ ۱۹ اکتوبر ۱۸۷۸م، تعقیب و پی گرد «سوسیال دیموکرات ها»، آغاز گردید.

مؤرخین آلمان برین عقیده اند، که با «تأسیس» حزب سوسیالیستی کارگر «(اس. ای. پی)»، «سوسیال دیموکراسی در آلمان»، صاحب یک حزب واحد شده است. درین انکشاف صدر اعظم یا «کنسلر رایش»، «اوتو فن بیسمارک» (Otto von Bismarck)، خطر

بزرگی را برای نظام پادشاهی مشاهده می نمود. او از تسلط موضعگیری ضد «دیموکراسی» در حلقات «اشراف» (Adel) بورژوازی و بیم از مساعی «انقلابی» جنبش روز افزون کارگری، استفاده نمود. در سال ۱۸۷۸م، دو سوء قصد علیه جان «قیصر ویلهلم» اول انجام یافت، که «بیسمارک» بدوش «حزب سوسیالیستی کارگر» «(اس. ای. پی)»، (SAP) بار نمود، با وجود آنکه «سوسیال دیموکراسی»، این ضربات را قاطعانه رد نموده و هیچ ثبوت هم برای بانی این عمل وجود نداشت. اما باز هم، «بیسمارک» بسلسله «سوء قصد ها»، واهمه از انقلاب را دامن زده، به پخش آن ادامه می داد.

ادامه ارد

د پانو شمیره: له ۴ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ